

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

13 iulie 2023*

„Trimitere preliminară – Directiva 93/13/CEE – Clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii – Articolul 6 alineatul (1) – Condiții generale ale unui contract de împrumut ipotecar declarate nule de instanțele naționale – Cale de atac jurisdicțională – Achiesare înainte de orice întâmpinare – Reglementare națională care presupune să se impună unui consumator îndeplinirea unor demersuri precontencioase pe lângă profesionistul vizat pentru a nu fi obligat la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii jurisdicționale – Principiul bunei administrări a justiției – Dreptul la protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza C-35/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Audiencia Provincial de Málaga (Curtea Provincială din Málaga, Spania), prin decizia din 14 decembrie 2021, primită de Curte la 17 ianuarie 2022, în procedura

CAJASUR Banco SA

împotriva

JO,

IM,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul C. Lycourgos, președinte de cameră, domnul L. Bay Larsen, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a patra, doamna L. S. Rossi, domnul S. Rodin (raportor) și doamna O. Spineanu-Matei, judecători,

avocat general: domnul A. M. Collins,

grefier: doamna L. Carrasco Marco, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 ianuarie 2023,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru CAJASUR Banco SA, de V. Rodríguez de Vera Casado;

* Limba de procedură: spaniola.

– pentru guvernul spaniol, de A. Pérez-Zurita Gutiérrez, J. Ruiz Sánchez și J. Rodríguez de la Rúa Puig, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de J. Baquero Cruz și N. Ruiz García, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 2 martie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între CAJASUR Banco SA, pe de o parte, și JO și IM, pe de altă parte, în legătură cu cheltuielile efectuate în cadrul unei proceduri jurisdicționale inițiate de acestea din urmă, având ca obiect constatarea nulității unei clauze din condițiile generale ale unui contract de împrumut ipotecar, în special ca urmare a caracterului abuziv al acestei clauze.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/13:
„Statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor, în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să angajeze părțile prin aceste clauze, în cazul în care poate continua să existe fără clauzele abuzive.”
- 4 Articolul 7 alineatul (1) din această directivă prevede:
„Statele membre se asigură că, în interesul consumatorilor și al concurenților, există mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către vânzători sau furnizori [a se citi «profesioniști»].”

Dreptul spaniol

- 5 Potrivit articolului 1303 din Código civil (Codul civil):
„Odată constatată nulitatea unei obligații, părțile contractante trebuie să își restituie reciproc bunurile care au făcut obiectul contractului, fructele acestora și prețul însoțit de dobânzi, cu excepția cazurilor prevăzute la articolele următoare.”

- 6 Articolul 395 din Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil (Legea 1/2000 privind Codul de procedură civilă) din 7 ianuarie 2000 (BOE nr. 7 din 8 ianuarie 2000, p. 575), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „LEC”), care prevede regimul obligării la plata cheltuielilor de judecată în caz de achiesare, prevede:

„1. În cazul în care pârâtul achiesează la cerere înainte de a formula întâmpinare, acesta nu va fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, cu excepția situației în care instanța, în urma unei motivări corespunzătoare, constată reaua-credință a pârâtului.

Se consideră că există rea-credință atunci când, înainte de introducerea unei cereri în justiție, pârâtului i s-a notificat o punere în întârziere în vederea plății motivată și însoțită de documente justificative sau atunci când s-a inițiat o procedură de mediere ori pârâtului i s-a adresat o cerere de conciliere.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 7 Părțile din litigiul principal au încheiat un contract de împrumut ipotecar. În anul 2018, JO și IM au introdus o acțiune la Juzgado de Primera Instancia n° 18 bis de Málaga (Tribunalul de Primă Instanță nr. 18 bis din Malaga, Spania), având ca obiect anularea unei clauze din condițiile generale ale acestui contract referitoare la cheltuielile ipotecare și rambursarea sumei achitate în temeiul clauzei respective, ca urmare a caracterului abuziv al acesteia din urmă. În urma introducerii acestei acțiuni, CAJASUR Banco a recunoscut caracterul abuziv al clauzei menționate, însă, considerând excesiv quantumul solicitat cu acest titlu, nu a acceptat să ramburseze decât o parte din acesta.
- 8 Prin hotărârea din 2 martie 2020, Juzgado de Primera Instancia n° 18 bis de Málaga (Tribunalul de Primă Instanță nr. 18 bis din Malaga) a declarat nulă de drept aceeași clauză ca urmare a caracterului său abuziv și a obligat, în acest temei, CAJASUR Banco, pe de o parte, să restituie JO și IM o parte din quantumul solicitat, precum și, pe de altă parte, să plătească cheltuielile de judecată aferente procedurii.
- 9 CAJASUR Banco a introdus o acțiune la Audiencia Provincial de Málaga (Curtea Provincială din Malaga, Spania), care este instanța de trimitere, numai în ceea ce privește această obligare la plata cheltuielilor de judecată. Ea arată că, din moment ce a achiesat la cerere înaintea oricărei întâmpinări, obligarea menționată la plata cheltuielilor de judecată este contrară articolului 395 din LEC, în măsura în care acest articol prevede că obligarea la plata cheltuielilor de judecată nu poate fi impusă decât atunci când se constată reaua-credință a pârâtului. În această privință, ea amintește că, potrivit articolului menționat, se consideră că există rea-credință numai atunci când, înainte de introducerea cererii, pârâtului i s-a adresat o punere în întârziere în vederea plății motivată și însoțită de documente justificative, atunci când s-a inițiat o procedură de mediere față de pârât ori i s-a adresat acestuia o cerere de conciliere.
- 10 Astfel cum reiese din decizia de trimitere, această poziție este conformă cu jurisprudența consolidată a Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania), referitoare la aplicarea aceluiași articol.
- 11 Din decizia de trimitere reiese de asemenea că JO și IM nu au făcut demersuri precontencioase față de CAJASUR Banco.

12 În aceste condiții, Audiencia Provincial de Málaga (Curtea Provincială din Malaga) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Este contrar dreptului la o cale de atac efectivă și articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene să se impună consumatorului să formuleze o cerere extrajudiciară înainte de a recurge la o procedură jurisdicțională, pentru ca declararea nulității unei condiții generale a unui anumit contract, ca urmare a caracterului său abuziv, să producă toate efectele compensatorii (inclusiv cheltuielile aferente procedurii judiciare) ale nulității respective, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva [93/13]?
- 2) Este conformă cu dreptul la o despăgubire integrală și cu caracterul efectiv al dreptului Uniunii Europene și al articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/13 stabilirea unui criteriu privind obligarea la plata cheltuielilor de judecată (inclusiv a cheltuielilor aferente procedurii) în funcție de existența unei cereri extrajudiciare prealabile formulate de consumator împotriva instituției financiare în vederea eliminării clauzei respective?”

Cu privire la admisibilitate

- 13 Potrivit guvernului spaniol, cererea de decizie preliminară trebuie declarată inadmisibilă, întrucât cadrul juridic și factual al cauzei principale nu ar fi fost prezentat în mod corect de instanța de trimitere. Astfel, aceasta din urmă nu ar fi furnizat Curții elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările adresate, care ar fi de natură ipotetică, întrucât, în conformitate cu dreptul național, această instanță ar putea soluționa litigiul principal fără a sesiza Curtea cu o întrebare preliminară în această privință.
- 14 Trebuie amintit că, în temeiul unei jurisprudențe constante, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, care este întemeiată pe o separare clară a funcțiilor între instanțele naționale și Curte, numai instanța națională este competentă să constate și să aprecieze situația de fapt din litigiul principal, precum și să interpreteze și să aplice dreptul național. De asemenea, este numai de competența instanței naționale sesizate cu soluționarea acestui litigiu și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, întrucât întrebările adresate au ca obiect interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (Hotărârea din 14 iunie 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, punctul 76, precum și Hotărârea din 22 septembrie 2022, Servicios prescriptor y medios de pagos EFC, C-215/21, EU:C:2022:723, punctul 26).
- 15 Astfel, respingerea de către Curte a unei cereri de decizie preliminară formulate de o instanță națională este posibilă numai când este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 14 iunie 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, punctul 77, precum și Hotărârea din 22 septembrie 2022, Servicios prescriptor y medios de pagos EFC, C-215/21, EU:C:2022:723, punctul 27).
- 16 Această situație nu se regăsește în speță.

- 17 De fapt, trebuie constatat că cererea de decizie preliminară privește în special interpretarea articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/13 și urmărește să stabilească dacă această dispoziție se opune unei norme de drept național precum articolul 395 din LEC, referitoare la repartizarea cheltuielilor de judecată în procedurile jurisdicționale introduse de consumatori pentru a-și exercita drepturile conferite de această directivă.
- 18 În plus, din dosarul de care dispune Curtea reiese că, în temeiul articolului 395 din LEC, astfel cum a fost interpretat de jurisprudența națională, un consumator, în sensul Directivei 93/13, riscă să fie obligat la plata cheltuielilor de judecată aferente căii de atac jurisdicționale pe care a introdus-o în ceea ce privește clauzele unui contract încheiat cu un profesionist, în pofida constatării de către instanța competentă a caracterului abuziv al uneia dintre aceste clauze.
- 19 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se considere că cererea de decizie preliminară este admisibilă.

Cu privire la fond

- 20 Deși, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere se referă în special la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, din motivarea ordonanței de trimitere rezultă că această instanță ridică în esență problema interpretării articolului 6 din Directiva 93/13 având în vedere domeniul de aplicare al principiului efectivității, care este vizat în cea de a doua întrebare.
- 21 Prin urmare, este necesar să se considere că, prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13, citit în lumina principiului efectivității, trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în lipsa îndeplinirii de către un consumator a unor demersuri precontencioase pe lângă un profesionist cu care a încheiat un contract care conține o clauză abuzivă, acest consumator trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii jurisdicționale pe care a inițiat-o împotriva acestui profesionist pentru a-și valorifica drepturile pe care i le conferă Directiva 93/13 în cazul în care profesionistul menționat a achiesat la cererea consumatorului respectiv înainte de orice întâmpinare, chiar dacă a fost constatat caracterul abuziv al acestei clauze.
- 22 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, date fiind caracterul și importanța interesului public pe care îl constituie protecția consumatorilor, care se găsesc într-o situație de inferioritate în raport cu profesioniștii, Directiva 93/13 impune statelor membre, astfel cum reiese din articolul 7 alineatul (1) din această directivă coroborat cu cel de al douăzeci și patrulea considerent al acesteia, să prevadă mijloace adecvate și eficiente „pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către [profesioniști]” (Hotărârea din 30 aprilie 2014, Kásler și Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, punctul 78, precum și jurisprudența citată).
- 23 Conform unei jurisprudențe constante, în lipsa unei reglementări specifice a Uniunii în materie, modalitățile de punere în aplicare a protecției consumatorilor, prevăzută de Directiva 93/13, țin de ordinea juridică internă a statelor membre, în temeiul principiului autonomiei lor procedurale. Totuși, aceste modalități nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor situații similare de natură internă (principiul echivalenței) și nici să fie reglementate astfel

încât să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității) (Hotărârea din 10 iunie 2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19-C-782/19, EU:C:2021:470, punctul 27 și jurisprudența citată).

- 24 În această privință, reiese din jurisprudența Curții că repartizarea cheltuielilor de judecată aferente unei proceduri jurisdicționale în fața instanțelor naționale ține de autonomia procedurală a statelor membre, sub rezerva respectării principiilor echivalenței și efectivității (Hotărârea din 16 iulie 2020, Caixabank și Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 și C-259/19, EU:C:2020:578, punctul 95).
- 25 În ceea ce privește principiul efectivității, care este singurul dintre aceste principii vizat în cererea de decizie preliminară, trebuie arătat că fiecare caz în care se ridică problema dacă o prevedere procedurală internă face imposibilă sau excesiv de dificilă aplicarea dreptului Uniunii trebuie analizat ținând cont de locul pe care respectiva prevedere îl ocupă în cadrul procedurii în ansamblul său, precum și de modul în care se derulează și de particularitățile acesteia din urmă în fața diverselor instanțe naționale. Din această perspectivă, trebuie să se țină seama, dacă este cazul, de principiile care stau la baza sistemului jurisdicțional național, precum protecția dreptului la apărare, principiul securității juridice și buna desfășurare a procedurii (a se vedea în special Hotărârea din 10 iunie 2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19-C-782/19, EU:C:2021:470, punctul 28 și jurisprudența citată).
- 26 Directiva 93/13 îi acordă consumatorului dreptul de a se adresa unei instanțe pentru a constata caracterul abuziv al unei clauze dintr-un contract pe care un profesionist l-a încheiat cu acesta și pentru a înlătura aplicarea acesteia. În această privință, Curtea a statuat că a face să depindă repartizarea cheltuielilor aferente unei astfel de proceduri doar de sumele plătite în mod nejustificat și a căror restituire se dispune este de natură să descurajeze consumatorul să exercite dreptul menționat, având în vedere cheltuielile pe care le-ar determina (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2020, Caixabank și Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 și C-259/19, EU:C:2020:578, punctul 98, precum și jurisprudența citată).
- 27 În plus, Curtea a declarat că articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, precum și principiul efectivității trebuie interpretate în sensul că se opun unui regim care permite ca o parte din cheltuielile de procedură să fie suportate de consumator în funcție de nivelul sumelor plătite în mod nejustificat care îi sunt restituite în urma constatării nulității unei clauze contractuale din cauza caracterului abuziv al acesteia, dat fiind că un astfel de regim creează un obstacol substanțial de natură să descurajeze consumatorii să exercite dreptul la un control jurisdicțional efectiv al caracterului potențial abuziv al unor clauze contractuale precum cel conferit de Directiva 93/13 (Hotărârea din 16 iulie 2020, Caixabank și Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 și C-259/19, EU:C:2020:578, punctul 99).
- 28 Trebuie arătat de asemenea că, deși respectarea principiului efectivității nu poate merge până la a suplini integral pasivitatea totală a consumatorului vizat, trebuie să se examineze dacă există, ținând seama de particularitățile procedurii naționale vizate, un risc care nu este neglijabil ca acesta din urmă să își valorifice drepturile conferite de Directiva 93/13 [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2022, Vicente (Acțiune în plata onorariilor de avocat), C-335/21, EU:C:2022:720, punctul 56 și jurisprudența citată].
- 29 În speță, instanța de trimitere arată că articolul 395 din LEC, astfel cum a fost interpretat de Tribunal Supremo (Curtea Supremă), prevede că obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii jurisdicționale se impune numai în cazul în care se constată

reaua-credință a acestuia din urmă, considerându-se că aceasta există în ipoteza în care, anterior acțiunii în justiție introduse, acestui pârât i s-a adresat fără succes de către reclamant o punere în întârziere în vederea plății, motivată și însoțită de documente justificative, acest reclamant a inițiat fără succes o procedură de mediere ori reclamantul menționat i-a adresat pârâtului respectiv o cerere de conciliere.

- 30 În această privință, este necesar să se arate că, în cadrul procedurilor tipice inițiate în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/13, „consumatorul”, în sensul acestei directive, este, în cea mai mare parte a timpului, reclamantul, iar „profesionistul”, în sensul directivei menționate, este, în cea mai mare parte a timpului, pârâtul, ceea ce implică faptul că articolul 395 din LEC, astfel cum a fost interpretat de Tribunal Supremo (Curtea Supremă), impune, în fapt, ca un consumator, anterior oricărei căi de atac jurisdicționale, să adreseze profesionistului în cauză o punere în întârziere în vederea plății motivată și însoțită de documente justificative, să inițieze o procedură de mediere cu acest profesionist sau să îi adreseze acestuia o cerere de conciliere. În caz contrar, în cazul achiesării profesionistului menționat înainte de orice întâmpinare, se prezumă că acesta din urmă este de bună-credință și nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta chiar dacă procedura jurisdicțională astfel inițiată a permis să se constate caracterul abuziv al unei clauze care figurează în contractul respectiv.
- 31 Deși, astfel cum a arătat guvernul spaniol, obiectivele urmărite de acest articol 395, și anume degrevarea sistemului jurisdicțional național și buna administrare a justiției, trebuie considerate legitime și că, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 48 din concluzii, îndeplinirea unuia dintre demersurile precontencioase prevăzute de acest articol par să constituie, pentru consumatorul vizat, o cerință procedurală rezonabilă, nu este mai puțin adevărat că obligația de a realiza demersuri precontencioase revine, în definitiv, exclusiv acestui consumator.
- 32 Or, în domeniul clauzelor abuzive din contractele încheiate de un profesionist cu un consumator, care fac obiectul unei jurisprudențe naționale bogate, o astfel de obligație ar trebui să revină în mod egal celor două părți contractante. Astfel, atunci când caracterul abuziv al anumitor clauze standardizate a fost constatat printr-o jurisprudență națională consacrată, se poate aștepta la fel de mult ca instituțiile bancare să aibă inițiativa de a se apropia de clienții lor ale căror contracte conțin asemenea clauze, anterior oricărei căi de atac jurisdicționale introduse de aceștia din urmă, pentru a anula efectele acestor clauze.
- 33 În plus, chiar dacă nu este exclus ca interesul general pentru o bună administrare a justiției să poată prevala în sine asupra intereselor particulare ale consumatorilor, nu este mai puțin adevărat că normele procedurale care urmăresc punerea în aplicare a acestui interes general nu trebuie să facă imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite consumatorilor de Directiva 93/13 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2015, Baczó și Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, punctele 51 și 52, precum și jurisprudența citată).
- 34 Pe de altă parte, o reglementare națională precum articolul 395 din LEC, care atribuie întreaga răspundere a inițiativei realizării unor demersuri precontencioase în sarcina consumatorului vizat, nu este de natură să încurajeze profesioniștii să deducă, în mod voluntar și spontan, toate consecințele jurisprudenței referitoare la clauzele contractuale abuzive și favorizează astfel menținerea efectelor acestor clauze. În sfârșit, prin impunerea unui risc financiar suplimentar acestui consumator, o astfel de reglementare ar putea crea un obstacol de natură să descurajeze respectivul consumator să își exercite dreptul la un control jurisdicțional efectiv al caracterului potențial abuziv al unor clauze care figurează în contractul încheiat cu un profesionist.

- 35 În sfârșit, nu se poate reproșa unui consumator care a încheiat un contract care conține o clauză abuzivă că s-a adresat instanței naționale competente pentru a-și exercita drepturile care îi sunt garantate de Directiva 93/13 în cazul inacțiunii profesionistului în cauză, în pofida constatării caracterului abuziv al unor clauze similare printr-o jurisprudență națională consacrată, care ar fi trebuit să îl determine pe acesta din urmă să se apropie, din proprie inițiativă, de acest consumator și să pună capăt efectelor acestei clauze abuzive cât mai curând posibil.
- 36 Or, potrivit instanței de trimitere, ar exista o jurisprudență consolidată a Tribunal Supremo (Curtea Supremă) care stabilește caracterul abuziv al aceluiași tip de clauză contractuală precum cea în discuție în litigiul principal. Ea arată, în această privință, că instituțiile bancare au tendința, în loc să informeze consumatorii cu privire la consecințele jurisprudenței naționale referitoare la clauzele contractuale abuzive, să aștepte să li se adreseze o cerere precontencioasă, pe care aceștia o admit, sau să aștepte inițierea unei proceduri jurisdicționale, caz în care achiesează imediat la cerere, înainte de depunerea oricărui memoriu în apărare, pentru a evita suportarea cheltuielilor de judecată.
- 37 Astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 50 din concluzii, având în vedere cunoștințele în materie pe care aceste instituții trebuie să le aibă și situația de inferioritate a consumatorilor în raport cu instituțiile respective, comportamentele menționate la punctul 36 din prezenta hotărâre pot constitui indicii serioase ale relei-credințe a acelorași instituții. Este important așadar ca instanța competentă să poată efectua verificările necesare în această privință și, dacă este cazul, să deducă consecințele care decurg din acestea.
- 38 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13, citit în lumina principiului efectivității, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în lipsa îndeplinirii de către un consumator a unor demersuri precontencioase pe lângă un profesionist cu care a încheiat un contract care conține o clauză abuzivă, acest consumator trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii jurisdicționale pe care a inițiat-o împotriva acestui profesionist pentru a-și valorifica drepturile pe care i le conferă Directiva 93/13 în cazul în care profesionistul menționat a achiesat la cererea consumatorului respectiv înainte de orice întâmpinare, chiar dacă a fost constatat caracterul abuziv al acestei clauze, cu condiția ca instanța națională competentă să poată ține seama de existența unei jurisprudențe naționale consacrate care constată caracterul abuziv al unor clauze similare și de atitudinea aceluiași profesionist pentru a concluziona în sensul existenței relei-credințe a acestuia din urmă și, dacă este cazul, pentru a-l obliga, în consecință, la suportarea acestor cheltuieli de judecată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 39 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, citit în lumina principiului efectivității,

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în lipsa îndeplinirii de către un consumator a unor demersuri precontencioase pe lângă un profesionist cu care a încheiat un contract care conține o clauză abuzivă, acest consumator trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii jurisdicționale pe care a inițiat-o împotriva acestui profesionist pentru a-și valorifica drepturile pe care i le conferă Directiva 93/13 în cazul în care profesionistul menționat a achiesat la cererea consumatorului respectiv înainte de orice întâmpinare, chiar dacă a fost constatat caracterul abuziv al acestei clauze, cu condiția ca instanța națională competentă să poată ține seama de existența unei jurisprudențe naționale consacrate care constată caracterul abuziv al unor clauze similare și de atitudinea aceluiași profesionist pentru a concluziona în sensul existenței relei-credințe a acestuia din urmă și, dacă este cazul, pentru a-l obliga, în consecință, la suportarea acestor cheltuieli de judecată.

Semnături